

BORNHOLMS
R E G I O N S K O M M U N E

Udbuds- og indkøbspolitik 2014

Center for Økonomi og Personale, Budget og indkøb, vedtaget 22. maj 2014

Indholdsfortegnelse

1. Formål og principper.....	3
2. Ressourcerne skal bruges rigtigt!	3
3. Kommunalbestyrelsen har ansvaret	3
4. Hvilke opgaver kan udbydes?	4
Medarbejdere inddrages	4
Bygherre i egen kommune	4
5. Kravspecifikation	5
Sociale klausuler	5
Anvendelse af sociale klausuler	5
Anvendelse af arbejdsklausuler	6
Sociale klausuler om uddannelses- og praktikpladsaftaler	7
Social ansvarlighed	7
Miljø	8
Energibevidsthed i Bornholms Regionskommune	8
6. Samarbejde med entreprenører og leverandører	8
7. Eksterne samarbejder	8
8. Indkøbsaftaler	9
9. Kvalitetsopfølgning	9

1. Formål og principper

Bornholms Regionskommune ønsker med sin udbuds- og indkøbspolitik at understøtte regionskommunens samspil med det private erhvervsliv på en måde, der sikrer, at indkøb af varer og opgaver bliver udført økonomisk rationelt.

Med det formål at sikre Bornholms Regionskommune de bedste og billigste indkøb, skal der i videst muligt omfang gøres brug af stordriftsfordele, der ligger i at indgå rammeaftaler med stort volumen og med én leverandør.

Hvor det er formålstjenligt, vil det fra udbud til udbud blive vurderet, hvorvidt det udbudte vil kunne deles op i mindre enheder, for den vej igennem at give en mulighed for større konkurrence imellem de bydende.

Regionskommunen skal foretage sine indkøb i overensstemmelse med gældende love og bestemmelser - herunder udbudsdirektivet, tilbudsloven samt de bagvedliggende principper fastlagt i EU-traktaten, vedrørende ligebehandling, gennemsigtighed, proportionalitet og ikke-diskrimination.

Bornholms Regionskommune fremstår i den forbindelse som én samlet juridisk enhed i forhold til de leverandører, der indgår centrale rammeaftaler med. Disse rammeaftaler er obligatoriske og skal således benyttes af alle decentrale indkøbere i forbindelse med indkøb, som falder ind under det produktsortiment, som rammeaftalerne dækker.

2. Ressourcerne skal bruges rigtigt!

Hovedformålet med udbuds- og indkøbspolitikken er at forøge kvalitet og effektivitet til glæde for borgerne og at gennemføre udbuds- og udliciteringsprocesserne optimalt både i forhold til berørte medarbejdere og til private samarbejdspartnere.

Myndighedsopgaver kan alene løses af regionskommunen. Men ellers er regionskommunen frit stillet med hensyn til, om den ønsker at løse opgaver selv eller i samarbejde med private udbydere.

Det skal fremhæves, at selv om regionskommunen iværksætter et udbud, har man ingen pligt til at indgå en aftale med en ekstern tilbudsgiver. Hvis regionskommunen finder, at ingen af de eksterne bud er acceptable, kan udbuddet annulleres, og et nyt udbud kan arrangeres, eller regionskommunen kan vælge at udføre opgaven selv.

3. Kommunalbestyrelsen har ansvaret

Kommunalbestyrelsen har det overordnede ansvar for løsning af regionskommunens opgaver, også selvom en opgave er udbudt/udliciteret. Kommunalbestyrelsen skal gennem fastlæggelse af niveauet og indholdet af regionskommunens opgaveløsning sikre, at de ydelser der leveres til borgere og brugere ligger indenfor lovgivningens rammer.

Valget af leverandør for de enkelte udbud fremsendes til orientering i kommunalbestyrelsen, hvorefter tilbudsgivere for den udbudte fagentreprise meddeles udfaldet af udbudsforretningen.

4. Hvilke opgaver kan udbydes?

Der findes ingen facitliste over, hvilke opgaver regionskommunen med fordel kan udbyde. Det afhænger i høj grad af den enkelte opgave og af en faglig og politisk prioritering.

Regionskommunen kan ikke udbyde myndighedsopgaver, men visse typer af sagsforberedelse i forhold til en myndighedsafgørelse kan dog udbydes, såfremt der er tale om objektive faktuelle forhold, der skal udredes.

Myndighedsopgaver/myndighedsudøvelse omfatter f.eks. tilsyn, forbud, påbud, godkendelser, tilladelser, visitationsbeslutninger, planer, regulativer og lignende i forhold til borgere og driftsansvarlige enheder.

Kontrolbud

I forbindelse med udbud af en opgave kan regionskommunens egne kommunale driftsansvarlige enheder afgive et kontrolbud på betingelse af, at alle regler om bestiller- og udførerroller overholdes, herunder forhold som habilitet og beregning af eget bud.

For troværdighedens skyld, skal man kunne gennemskue regionskommunens beslutning, når der vælges samarbejdspartnere og leverandører efter en udbudsrunde. Derfor skal man oplyse, hvilke forudsætninger og principper, der ligger til grund for beslutningen.

Omkostningskalkulationer skal bygge på de gennemsnitlige, langsigtede omkostninger, hvor både direkte og indirekte omkostninger medtages i kalkulationen

Medarbejdere inddrages

Direktionen og driftsansvarlige ledere skal sikre, at medarbejderne inddrages i forbindelse med overvejelser og beslutninger om udlicitering af arbejdsopgaver. Det sker i form af en drøftelse, orientering eller lignende i overensstemmelse med de relevante gældende regler og aftaler, så medarbejderne får reel mulighed for indflydelse og kan bidrage med viden og erfaring i forhold til opgavebeskrivelsen.

Medarbejderne må dog anerkende, at der kan være politisk fastsatte rammer, som ikke er til forhandling.

Relevante MED-udvalg skal orienteres i god tid, inden der træffes beslutning om at udbyde en opgave og desuden have mulighed for at drøfte de arbejds- og personalemæssige konsekvenser af et eventuelt udbud. Medarbejdernes synspunkter og forslag skal indgå i grundlaget for beslutningen om et udbud.

Bygherre i egen kommune

Med en central placering og styring af bygge- og vedligeholdelsesopgaver kan der opnås en væsentlig bedre udnyttelse af regionskommunens ressourcer og tillige skabe mulighed for at udjævne forskellen, samt hæve de kommunale bygningers vedligeholdelsesstand, herunder de energibesparende foranstaltninger.

En professionel ejendomsdrift vurderer regionskommunens anlægs- og vedligeholdelsesopgaver på tværs af de kommunale driftsansvarlige enheder og udnytte alle de udbudsformer, der står til rådighed for regionskommunen som bygherre og driftsherre, i henhold til tilbudsloven og EU's udbudscirkulærer.

5. Kravspecifikation

Før en opgave/ydelse/tjeneste /service udbydes, skal der udarbejdes en kravspecifikation.

Kravspecifikationen laves på baggrund af politisk formulerede målsætninger om ydelsens indhold og kvalitetsniveau og kan sammen med det øvrige udbudsmateriale forelægges til politisk godkendelse, inden udbudsrunderen sættes i gang.

Kravspecifikationen er en beskrivelse af, hvilken ydelse der ønskes, beskrivelse af produktet og fastlæggelse af måle-/kontrolpunkter, så der kan skabes klarhed over, hvilken ydelse eller vare der skal leveres og på hvilket kvalitets- og serviceniveau.

Interne fagspecialister inddrages, når kravspecifikationen skal udarbejdes. Fagspecialisterne har i samarbejde med udbuds- og indkøbsfunktionen ansvaret for at kvalitetssikre udbudsmaterialet, samt at foretage kvalitetsopfølgning i kontrakt perioden. Ved særlige komplekse opgaver kan der indhentes ekstern ekspertise.

Kravspecifikationen skal som minimum indeholde:

- En beskrivelse af opgaven og dens formål
- En afgrænsning af den udbudte opgave
- Oplysninger om tekniske, kontraktmæssige krav, miljømæssige forhold, sociale forhold, tidsfrister og kontraktperiodens længde

Sociale klausuler

Udbud og udlicitering i Bornholms Regionskommune skal gennemføres under hensyntagen til kommunalbestyrelsens ønske om at fremme brugen af sociale klausuler og arbejdsklausuler.

Hovedprincipperne er:

1. Bornholms Regionskommune ønsker at fremme det rummelige arbejdsmarked og anvender derfor sociale klausuler ved udbud hvor det er hensigtsmæssigt.
2. Ved udbud af bygge- og anlægsarbejder skal arbejdsklausuler anvendes

Hovedprincipperne præciseres nedenfor.

Anvendelse af sociale klausuler

I de tilfælde, hvor det er muligt og formålstjenligt, skal der ved udbud af kontrakter med eksterne leverandører om tjenesteydelser samt ved større bygge- og anlægsarbejder anvendes sociale klausuler.

Det skal dog iagttages, at visse områder er reguleret af lovgivningen på en sådan måde, at der ikke lovligt kan stilles sociale krav til leverandørerne. Der kan kun stilles sociale klausuler, der relaterer til den udbudte opgave og ifølge EU-retten må de stillede sociale klausuler ikke henvise til danske ordninger. De stillede sociale klausuler skal respektere princippet om proportionalitet.

Ved brug af sociale klausuler skal det fremgå af udbudsmaterialet, at den der vinder udbuddet, påtager sig en nærmere angivet social forpligtigelse. Målet er dels at fastholde personer på arbejdsmarkedet og forebygge nedslidning, og dels at integrere personer, der er uden for arbejdsmarkedet. Sociale klausuler skal opfattes bredt, og kan tillige eksempelvis indeholde krav vedr. tilgængelighed for ældre og handicappede mv.

Ved udbud af tjenesteydelser skal der som hovedregel stilles krav om, at tilbudsgivere beskriver ledelses- og personaleforhold samt personalepolitik.

Der stilles desuden krav om, at tilbudsgiver beskriver forhold vedrørende medarbejdernes fortsatte uddannelse og jobkvalificering, arbejdsmiljø samt samarbejds- og sikkerhedsforhold.

For at leve op til forpligtelsen om sociale klausuler, vil der i den indgåede kontrakt blive stillet krav om beskæftigelse af lærlinge eller andre medarbejdere og beskæftigede på særlige vilkår i kontraktperioden, til udførelse af den udliciterede opgave.

Bornholms Regionskommune sikrer, at arbejde ikke udføres på arbejds- og lønvilkår, der er mindre gunstige end dem, der i henhold til en gældende kollektiv overenskomst, voldgiftskendelse, nationale love eller administrative forskrifter gælder for arbejde af samme art indenfor vedkommende fag eller industri på den egn, hvor arbejdet udføres.

Konkret ønskes følgende krav efterlevet:

- Såfremt virksomheden har 20 eller flere ansatte, skal virksomheden sikre, at mindst 5 pct. af de ansatte i den del af virksomheden, der skal varetage den udliciterede opgave, falder ind under en eller flere af de målgrupper, som er omfattet af de sociale klausuler.
- Såfremt virksomheden har mindre end 20 ansatte, skal virksomheden sikre, at mindst 1 af de ansatte i virksomheden, der udfører den udliciterede opgave, falder ind under en eller flere af de målgrupper, som er omfattet af de sociale klausuler.
- Virksomheder med mere end 20 ansatte har pligt til at formulere politikker om etnisk ligestilling og arbejdsfastholdelse.

Relevante brancheorganisationer kan inddrages i forhold til hvilke typer af medarbejdere, der er mest relevante i den enkelte udliciteringsopgave. Specifikt vil der blive stillet krav om at tilbudsgiver skal beskæftige et antal medarbejdere inden for relevant område i hele kontaktperioden. Der må gerne være tale om allerede ansatte på særlige vilkår, såfremt de indgår i den udliciterede opgave.

Såfremt tilbudsgiver ikke lever op til ovenstående, vil der være tale om misligholdelse af kontakten.

Bornholms Regionskommune anviser en person som kan kontaktes hvis 3. part observerer mislighold.

Kommunens aktieselskaber er orienteret om hvordan kommunen implementerer sociale klausuler og de sociale klausuler er indskrevet i selskabernes ejer strategier.

Anvendelse af arbejdsklausuler

Arbejdsklausuler anvendes ved bygge- og anlægsarbejder. Med arbejdsklausuler menes, at der stilles krav om normale løn- og ansættelsesvilkår efter dansk standard, så ILO-konventionen opfyldes.

Ved alle udbud i Bornholms Regionskommune, stilles krav om, at de individuelle rettigheder og pligter i den til enhver tid gældende danske overenskomst skal følges, ligesom enhver entreprenør, der entrerer med Bornholms Regionskommune, forpligtes til at sikre, at eventuelle underentreprenører også overholder overenskomsten, for så vidt angår individuelle rettigheder og pligter.

Samtidig knyttes der en ret til at ophæve kontrakten, hvis kravene ikke overholdes.

Forpligtelsen til at anvende arbejdsklausulen gælder både EU-udbud og udbud efter tilbudsloven.

Sociale klausuler om uddannelses- og praktikpladsaftaler

Statslige, samt også regionale og kommunale ordregivere fra 1. januar 2014, er via "følg eller forklar"-princippet forpligtet til at overveje at bruge sociale klausuler om uddannelses- og praktikaftaler i relevante udbud. Afgrænsningen af "relevante udbud" er:

- Bygge- og anlægskontrakter, hvor kontrakten udføres i Danmark, og har en varighed på minimum 6 måneder og en kontraktværdi på mindst 10 mio. kr.. ekskl. moms og/eller en lønsum på 4 mio. kr.
- Tjenesteydelseskontrakter, hvor kontrakten udføres i Danmark, og har et driftselement (fx rengøring og kantinedrift), en varighed på minimum 6 måneder og en værdi på mindst 10 mio. kr. ekskl. moms og/eller en lønsum på 4 mio. kr. (i kontraktperioden).

Er kontrakt- og/eller lønsummen større end ovenstående beløb (= et relevant udbud), skal ordregiver foretage en konkret vurdering af, om kontrakten egner sig til en social klausul om uddannelses- og praktikaftaler.

Baggrunden herfor er, at lovligheden af sociale klausuler i et offentligt udbud altid beror på en konkret vurdering i henhold til EU's udbudsregler.

Ordregiver kan lovligt anvende sociale klausuler, når disse tre betingelser er opfyldt:

- Kravet overholder EU-retten, dvs. det er proportionalt og ikke-diskriminerende
- Kravet er knyttet til kontraktens udførelse
- Kravet er offentliggjort i udbudsbekendtgørelse eller udbudsbetingelserne

Den førstnævnte betingelse indebærer bl.a. at det ikke er tilladt at stille krav om danske elever/praktikanter eller elever/praktikanter fra en bestemt erhvervsskole eller geografisk område.

Hvis ordregiver vælger ikke at bruge en social klausul om uddannelses- og praktikaftaler i det "relevante udbud", skal ordregiver afgive en forklaring på ordregivers hjemmeside. Begrundelsen kan for eksempel være, at der ikke er mangel på praktikpladser indenfor uddannelsesområdet, eller at det ikke vil være proportionalt at stille en social klausul.

I udbud der er opdelt i delaftaler, som enkeltvis er mindre end beløbsgrænserne for "relevant udbud" kan det være u-proportionalt at kræve praktikaftaler.

Social ansvarlighed

Bornholms Regionskommune lægger vægt på at være socialt ansvarlige overfor medarbejdere.

Regionskommunen kræver derfor, at en ekstern leverandør/entreprenør samarbejder i en konstruktiv dialog om at løfte denne sociale dimension, uanset om der i en konkret opgave stilles krav i form af sociale klausuler.

Ved konkrete udbud og udlicitering ønsker regionskommunen oplyst, hvilke tiltag den enkelte tilbudsgiver har gjort for at sikre et rummeligt arbejdsmarked.

Miljø

Regionskommunen ønsker, at miljøvurderinger inddrages i løsningen af regionskommunens opgaver. Derfor sker der en konkret vurdering af leverandørens/entreprenørens miljøhåndtering.

I forbindelse med indkøbskontrakter vil miljøcertificeringer og mærkningsordninger indgå i vurderingen.

Der fokuseres også på anvendelse af miljørigtige materialer og arbejdsprocesser samt funktionaliteten af tekniske anlæg. Dette vil på sigt medføre en bedre driftsøkonomi og et reduceret energiforbrug, og dermed reducere belastningen af miljøet.

Energibevidsthed i Bornholms Regionskommune

Bornholms Regionskommune prioriterer udvikling af en fælles energibevidsthed højt og efterspørger og indkøber energieffektive produkter, som opfylder kravene i Miljøstyrelsens Indkøbsvejledning.

En generel og fælles bevidsthed omkring energiforbrug og det gode miljø er en væsentlig forudsætning for at kunne opfylde målene i kommunens miljøstrategi for Bornholm.

De kommunale driftsansvarlige enheder i Bornholms Regionskommune har via miljøstrategien en væsentlig forpligtelse til at gå foran med gode eksempler på nedsættelse af det samlede energiforbrug i de kommunale bygninger.

Ved ombygning og nybygning fokuseres der på anvendelse af sunde og miljørigtige materialer, konstruktioner og energibesparende installationer.

6. Samarbejde med entreprenører og leverandører

Bornholms Regionskommune ønsker at være i tæt dialog med leverandører og entreprenører for at skabe optimale udviklingsmuligheder parterne imellem.

Der skal annonceres i et lokalt medie, når der indhentes tilbud, samt når nationale udbud og EU-udbud offentliggøres.

Regionskommunen vil arbejde for, at der tages hensyn til Bornholms geografiske placering, når der gennemføres EU-udbud af SKI (Indkøbsservice) på vegne af kommuner, regioner og staten.

Bornholms Regionskommunes driftsansvarlige enheder modtager ikke gaver fra leverandører og deltager ikke i eksterne arrangementer, uden et væsentligt fagligt islæt (reklamegaver af ubetydelig værdi er dog undtaget).

7. Eksterne samarbejder

Med henblik på at udvikle Bornholms Regionskommunes indkøbsvirksomhed, deltager Udbuds- og indkøbsfunktionen i relevante indkøbsfaglige samarbejder med andre offentlige myndigheder.

Regionskommunen er desuden med i Indkøbsfællesskab Nordsjælland (IN), hvor der samarbejdes om udbud og indgåelse af fælles rammeaftaler på relevante områder, og hvor der foretages erfaringsudveksling generelt.

8. Indkøbsaftaler

Bornholms Regionskommunes Udbuds- og indkøbsfunktion har ansvaret for at indgå de obligatoriske indkøbsaftaler efter forudgående udbud/EU-udbud og offentlig annoncering.

Udbuddene foretages i tæt samarbejde med fagspecifikke brugergrupper, som ligeledes er med til at sikre det faglige input i såvel kravspecifikationen samt i driften af de indgående aftaler.

De obligatoriske aftaler er bindende for alle regionskommunens driftsansvarlige enheder.

Undtaget fra konkurrenceudsættelse vil være visse småindkøb i lokalområdet, der foregår som led i en pædagogisk indlæring (børn i daginstitutioner, voksne i beskyttede boliger etc.)

De decentrale indkøbere er sammen med den budgetansvarlige på det respektive område, ansvarlig for at indkøbene sker i overensstemmelse med udbuds- og indkøbspolitikken.

Foreninger og selvejende institutioner, som regionskommunen lovligt kan støtte og som er bosiddende på Bornholm kan anvende de indgåede indkøbsaftaler.

De obligatoriske aftaler er fortrolige indenfor rammerne i lov om offentlig forvaltning. Aftalerne må ikke videregives til tredjemand, og der må desuden ikke foretages private indkøb i regionskommunens navn.

9. Kvalitetsopfølgning

Regionskommunen sørger for, at der ved kommunale som private opgaver, leves op til de lovkrav der måtte være, samt de beslutninger som regionskommunen har truffet om opgaveløsningen.

I opstartsfasen af udbudsprocessen indgår foranalyse og overvejelser om opgavens art, således, at det sikres, at regionskommunen får defineret den kvalitet og service der ønskes i forbindelse med samarbejdet. Kvalitetssikring indgår i udbudsprocessen, i forhold til de krav der stilles til opgaveløsningen i udbudsmaterialet samt betingelserne som indføres i den endelige kontrakt.

I kontraktperioden afholdes regelmæssige møder med leverandørerne for at sikre, at den leverede ydelse eller det leverede produkt opfylder de definerede krav i udbudsmaterialet.